

Αθήνα, 23 Αυγούστου 1996

**ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- Θεσμοθέτηση του Οργανισμού του νέου Μουσείου της Ακρόπολης
- Αλλαγή του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Σκηνών
- Θεσμοθέτηση των Κρατικών Σκηνών
- Νόμος για τις τιμητικές συντάξεις
- Νομοσχέδιο για την πολιτιστική κληρονομιά
- Οργανισμός ΥΠΠΟ
- Νομοσχέδιο για την πολιτιστική αποκέντρωση
- Λειτουργικό νομοσχέδιο

2. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΤΕΧΝΗΣ

- Εθνική Πολιτική για το Βιβλίο
- Εθνική Πολιτική για τη φωτογραφία
- Εθνική Πολιτική για τα Εικαστικά
- Εθνική Πολιτική για το Θέατρο
- Εθνική Πολιτική για τον Κινηματογράφο
- Εθνική Πολιτική για τη Μουσική Παιδεία
- Εθνική Πολιτική για τον Χορό

3. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

- INTERNET - Κόμβος "ΟΔΥΣΣΕΥΣ"
- Αρχεία Μνημείων και Τεχνών, Κτηματολόγιο
- Ηλεκτρονικό πολιτιστικό δίκτυο του ΥΠΠΟ
- Ιδρυση Κέντρου Νέων Τεχνολογιών για τον Πολιτισμό Α.Ε.

4. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

- Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων
- Θεσμοί μέσω προγραμματικών συμβάσεων με ΟΤΑ
- Δίκτυα
- Πολιτιστικό Δελτίο
- Νομοθετικό πλαίσιο για την πολιτιστική αποκέντρωση

5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- Βαλκάνια
- Εδρες Νεοελληνικών Σπουδών στο εξωτερικό
- Εκθέσεις στο εξωτερικό
- Πολιτιστική Ολυμπιάδα της Ατλάντας
- Ευρωμεσογειακή

6. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

- Νομοσχέδιο για την Πολιτιστική Κληρονομιά
- Πρόγραμμα <Αρχαία Θέατρα και Κάστρα>
- Πρόγραμμα <Ανάδειξη και Προστασία Αρχαιολογικών Χώρων και Μουσείων>
- Εκδηλώσεις <Πανσέληνος στην Ακρόπολη>
- Επιστροφή κλεμμένων αρχαιοτήτων (Αηδόνια)

7. ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

- Μουσείο Ακρόπολης
- Θεσσαλονίκη, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, 1997
- Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων της Αθήνας
- Πρόγραμμα <Αρχαιολογικό Τρίγωνο Πέλλας - Βεργίνας - Δίου>
- Συντήρηση κειμηλίων Αγίου Ορους
- Πρόγραμμα <ΑΙΓΑΙΟ>

8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ <ΜΕΛΙΝΑ>

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Α. Θεσμοθέτηση του Οργανισμού του νέου Μουσείου της Ακρόπολης. Κρίθηκε αναγκαία η δημιουργία του για να αποκολληθεί η κατασκευή του νέου Μουσείου της Ακρόπολης από νομικούς σκοπέλους. Λειτουργεί εδώ και δύο χρόνια.

Β. Αλλαγή του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Σκηνών. Για να εκσυγχρονισθεί η λειτουργία του Εθνικού Θεάτρου, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής μετατράπηκαν σε ν.π.ι.δ. και η καλλιτεχνική δημιουργία απελευθερώθηκε από την αντίληψη της δημόσιας διοίκησης.

Γ. Θεσμοθέτηση των Κρατικών Ορχηστρών. Πλάι στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και στην Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης θεσμοθετήθηκαν δύο νέες ορχήστρες: η Κρατική Ορχήστρα Ελληνικής Μουσικής και η Ορχήστρα των Χρωμάτων.

Δ. Νόμος για τις τιμητικές συντάξεις. Αποτελεί πλέον νόμο του Κράτους. Ψηφίσθηκε ομόφωνα από την Βουλή σε μια σπάνια για το ύφος της συνεδρίαση, που επαινέθηκε από όλα τα κόμματα. Με αυτόν οι τιμητικές συντάξεις επεκτείνονται στους αξιόλογους δημιουργούς όλων των τομέων της τέχνης. Γίνονται αυστηρότερα τα κριτήρια επιλογής και τιμώνται μόνο οι αξιόλογοι καλλιτέχνες. Καταργείται η διάκριση σε α' και β' κατηγορίας δημιουργούς και το ποσό γίνεται πλέον αξιοπρεπές και αντίστοιχο μιας τιμητικής σύνταξης.

Ε. Νομοσχέδιο για την πολιτιστική κληρονομιά. Ναυαρχίδα του νομοθετικού έργου του ΥΠΠΟ είναι το νομοσχέδιο για την πολιτιστική κληρονομιά, που ετοιμάσθηκε σε χρόνο - ρεκόρ από ομάδα ειδικών με επικεφαλής τον γενικό γραμματέα του ΥΠΠΟ, κ. Γιώργο Θωμά. Δόθηκε στα κόμματα, στους φορείς και στη δημοσιότητα. Ο Υπουργός κ. Σ.Μπένος άρχισε τον διάλογο και ήδη έχουν γίνει δύο κύκλοι συζητήσεων με όλα τα κόμματα. Είναι το πρώτο που καλύπτει συνολικά θέματα προστασίας της πολιτισμικής κληρονομιάς από τη αρχαιότητα μέχρι σήμερα, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει όχι μόνο τα έργα του ανθρώπου, αλλά και το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο διαμορφώθηκαν τα έργα πολιτισμού. Το νομοσχέδιο ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία όλες τις διεθνείς συμφωνίες για την προστασία των μνημείων, έχει πολλά καινοτόμα σημεία και, κυρίως, διασφαλίζει τα δικαιώματα του Κράτους πάνω στην ελληνική πολιτισμική κληρονομιά και δρά αποτελεσματικά κατά της αρχαιοκαπηλείας με την ποινικοποίησή της.

ΣΤ. Οργανισμός του Υπουργείου Πολιτισμού εναρμονισμένος με τα προβλεπόμενα από το νομοσχέδιο για την πολιτιστική κληρονομιά σε μια προσπάθεια να υπάρξει ένα ευέλικτο σχήμα διοίκησης, αποτελεσματικό στην υλοποίηση της πολιτικής του Υπουργείου. Ανακοινώθηκε η δημιουργία ενιαίας αποκεντρωμένης υπηρεσίας Πολιτισμού κατά νομό της χώρας. Βρίσκεται στο στάδιο διαλόγου με τους εργαζόμενους του ΥΠΠΟ.

Ζ. Νομοσχέδιο για την πολιτιστική αποκέντρωση και ενίσχυση της περιφέρειας.

Εντάχθηκε στο πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης, που ήταν έτοιμο να κατατεθεί στη Βουλή. Με το νομοσχέδιο αυτό αξιοποιείται και πολιτιστικά ο ρόλος και η δράση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αυξάνονται οι πόροι για τον Πολιτισμό και η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει τον Πολιτισμό ως επένδυση, εντάσσοντάς τον στον αναπτυξιακό νόμο. Με το νομοσχέδιο αυτό:

I. Αυξάνονται οι πόροι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τον Πολιτισμό με τη μορφή τοπικών ανταποδοτικών τελών.

II. Βελτιώνεται το πλαίσιο συνεργασίας (π.χ. προγραμματικές συμβάσεις) ανάμεσα στο ΥΠΠΟ και στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση.

III. Ενισχύεται το καθεστώς των κινήτρων για τις πολιτιστικές επενδύσεις.

IV. Δημιουργείται νομοθετικό πλαίσιο μεγάλης ευκινησίας και πρωτοβουλιών για την ταυτόχρονη εξυπηρέτηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των πολιτιστικών συλλόγων της περιφέρειας.

Η. Λειτουργικό νομοσχέδιο με στόχο να συναντηθεί το ΥΠΠΟ με την εποχή μας. Είναι έτοιμο και είχε ανακοινωθεί ότι θα κατετίθετο τον Σεπτέμβριο στη Βουλή. Περιλαμβάνει την ίδρυση Κέντρου Νέων Τεχνολογιών για τον Πολιτισμό, την ίδρυση Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών Σπουδών στην Θεσσαλονίκη υπό την αιγίδα της Ουνέσκο, την μετατροπή του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης σε ν.π.ι.δ., ενώ έχουν συγκεντρωθεί οι περιπτώσεις δυσλειτουργίας του Υπουργείου Πολιτισμού και έχουν ετοιμασθεί διατάξεις που κάνουν ευκολότερη τη λειτουργία του Υπουργείου και τη σχέση του με τους πολίτες.

2. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΤΕΧΝΗΣ

(Η λέξη εθνική έχει την έννοια του ολοκληρωμένου, του σφαιρικού.)

Μέχρι στιγμής έχει ολοκληρωθεί η εθνική πολιτική για το Βιβλίο και την Φωτογραφία, καταρτίστηκαν και κυλούν εδώ και δύο χρόνια τριετή προγράμματα, πάρθηκαν τα πρώτα μέτρα και θεσμοθετήθηκε και λειτουργεί το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου και η Γνωμοδοτική Επιτροπή Εικαστικών.

Τον Οκτώβριο θα ολοκληρώναν τις εργασίες τους οι Επιτροπές χάραξης της εθνικής πολιτικής για το Θέατρο, τον Κινηματογράφο, τη Μουσική Παιδεία.

Πάντως, οι Επιτροπές είχαν λάβει τα πρώτα μέτρα και σε αυτούς τους τομείς και είχε ετοιμασθεί η νομοθετική ρύθμιση για την μετατροπή του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης σε ν.π.ι.δ.

3. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

A. ΚΟΜΒΟΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΣΤΟ INTERNET.

Το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελλάδας είναι ένα από τα τρία Υπουργεία Πολιτισμού της Ευρώπης (μαζί με τη Γαλλία και την Φιλανδία) που έχει μπει στο INTERNET. Εφτιαξε και εμπλουτίζει συνέχεια τον κόμβο <ΟΔΥΣΣΕΥΣ> στο ηλεκτρονικό δίκτυο INTERNET. Ο κόμβος αυτός είναι ο μεγαλύτερος σε όγκο πολιτιστικών πληροφοριών που υπάρχει στην Ελλάδα και ένας από τους μεγαλύτερους στον κόσμο, που καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικός και έγκυρος επειδή η πολιτιστική πληροφορία προέρχεται από την πηγή της. Ο κόμβος του ΥΠΠΟ περιέχει όλα τα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της επικράτειας,

αλλά και όλους τους οργανισμούς και φορείς της σύγχρονης τέχνης, καθώς και όλες τις εκδηλώσεις που γίνονται στη χώρα.

Μέσα στο 1996 υπήρξαν περίπου 80.000 προσβάσεις (από κόμβους).

B. ΑΡΧΕΙΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ.

Παραδίδεται στις αρχές του 1997 η βάση δεδομένων και η μελέτη για το πιλοτικό δίκτυο λειτουργίας του Αρχείου Μνημείων (Τράπεζα Πληροφοριών) για όλους τους κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία που θα απολήξει σε ηλεκτρονικό αρχείο μνημείων.

Παράλληλα στον κόμβο ΟΔΥΣΣΕΥΣ δημιουργείται Αρχείο Ελληνικού Κινηματογράφου (ταινίες, συντελεστές ταινιών, ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου), Αρχείο Νεοελληνικών Εικαστικών Τεχνών, Αρχείο Βιβλίου, Αρχείο Μουσικής.

Γ. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΟΥ ΥΠΠΟ

α. Παραδόθηκε στο τέλος Ιουνίου 1996 από το Πανεπιστήμιο Πατρών η μελέτη για το πολιτιστικό ηλεκτρονικό δίκτυο του ΥΠΠΟ.

β. Δημιουργήθηκε στην Θεσσαλονίκη, ο πρώτος υποκόμβος του ΥΠΠΟ, με εξοπλισμό 200 εκατ. δρχ. Είναι ο δεύτερος κόμβος του ηλεκτρονικού πολιτιστικού δικτύου του ΥΠΠΟ και γίνονται προσπάθειες να λειτουργήσει μέχρι τις 7 Σεπτεμβρίου. Εδρεύει στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Θεσσαλονίκης και φιλοδοξία είναι να αποτελέσει την βάση για την σύνδεση με το INTERNET όλων των πολιτιστικών οργανισμών της Θεσσαλονίκης και της Βόρειας Ελλάδας, συμπεριλαμβανομένης της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας.

γ. Έχει αρχίσει ο εξοπλισμός του δεύτερου υποκόμβου του ΥΠΠΟ στην Πάτρα, με έδρα το Μουσείο της πόλης.

Έχει αποφασισθεί η διαδικτύωση όλων των υπηρεσιών (σε κεντρικό αλλά και σε περιφερειακό επίπεδο) του Υπουργείου Πολιτισμού και των σημαντικότερων πηγών πολιτιστικής δράσης (στην Αθήνα και στην περιφέρεια) με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία της διοίκησης, την προβολή του ελληνικού πολιτισμού στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, την επαφή με την ομογένεια.

Για την υλοποίηση του ηλεκτρονικού πολιτιστικού δικτύου το ΥΠΠΟ κατήρτισε συμφωνία - πλαίσιο με τον ΟΤΕ και το OTENET που θα υπογραφεί τις επόμενες ημέρες.

Δ. ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Στο πλαίσιο του Λειτουργικού Νομοσχεδίου καταρτίστηκε άρθρο που προβλέπει την ίδρυση Κέντρου Νέων Τεχνολογιών για τον Πολιτισμό. Το Υπουργείο Πολιτισμού, διαχειριστής της κρατικής πλουτοπαραγωγικής πηγής που λέγεται πνευματικά δικαιώματα της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς (σημειωτέον ότι η Ελλάδα και η Ιταλία έχουν το 30% της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς), ιδρύει Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνομασία Κέντρο Νέων Τεχνολογιών για τον Πολιτισμό, το οποίο θα διαχειρίζεται όλα τα προγράμματα του ΥΠΠΟ που έχουν να κάνουν με τον πολιτισμό και τις νέες τεχνολογίες.

Παράλληλα, συνεχίζεται η παραγωγή πολυμέσων που απευθύνονται στη διεθνή αγορά με θέματα από την πολιτιστική κληρονομιά (π.χ. CD ROM Ακρόπολη και μέσω του Κέντρου Δελφών CD ROM για τους Ολυμπιακούς Αγώνες).

4. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ.

A. ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ (ΕΠΑΠ)

Πρόκειται για το μεγαλύτερο πρόγραμμα που έχει γίνει στη χώρα μας για την πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειας σε σύμπραξη του ΥΠΠΟ με την Τοπική

Αυτοδιοίκηση και την δημιουργία θεσμών βιώσιμων και με διεθνή εμβέλεια. Μέχρι στιγμής στο πλαίσιο του Δικτύου έχουν υπογραφεί συμβάσεις με δέκα πέντε πόλεις της περιφέρειας για την δημιουργία θεσμών.

Οι πόλεις είναι ο Βόλος (Κέντρο Μουσικού Θεάτρου), η Βέροια (Κέντρο Πολιτιστικών Πρωτοβουλιών και Επικοινωνίας ΟΤΑ), η Καλαμάτα (Διεθνές Κέντρο Χορού), η Κοζάνη (Ινστιτούτο Βιβλίου και Ανάγνωσης), η Κομοτηνή (Κέντρο Λαϊκών Δρωμένων), η Πάτρα (Διαδρομές Τραγουδιού), το Ρέθυμνο (Κέντρο Σύγχρονης Εικαστικής Δημιουργίας), η Σκόπελος (Φωτογραφικό Κέντρο), η Λάρισα (Εικαστικό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης), η Δράμα (Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους), το Αργοστόλι - Ληξούρι (Κέντρο Χορωδιακής Πράξης), τα Γιάννενα (Κέντρο μελέτης Ηπειρωτικής και Βαλκανικής Μουσικής Παράδοσης), η Φλώρινα (Εθνογραφικό Ινστιτούτο), τα Χανιά (Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου), η Αλεξανδρούπολη (Οπτικοακουστικά και Εργαστήρια Τεχνών).

Βασικός στόχος αυτού του προγράμματος εκτός από την δημιουργία και στήριξη πολιτιστικών θεσμών με διεθνή εμβέλεια είναι και η δημιουργία της απαραίτητης για την λειτουργία των διαφόρων θεσμών κτιριακής και υλικοτεχνικής υποδομής. Στόχος του ΥΠΠΟ ήταν μέχρι τον Οκτώβριο του 1997 να υπάρχει ένας τουλάχιστον πολιτιστικός θεσμός σε κάθε νομό.

Β. ΘΕΣΜΟΙ ΜΕΣΩ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το ΥΠΠΟ από τον Ιανουάριο μέχρι τον Αύγουστο του 1996 έχει υπογράψει δεκάδες προγραμματικές συμβάσεις με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναμορφώνοντας θεσμούς υπάρχοντες στην περιφέρεια ή δημιουργώντας νέους τόσο στο χώρο των τεχνών όσο και στον χώρο της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Γ. ΔΙΚΤΥΑ. Παράλληλα, δημιουργούνται δίκτυα σε όλη την Ελλάδα που ενώνουν διάφορες πόλεις κατά τομέα πολιτιστικής δράσης. Μέχρι στιγμής έχουν δημιουργηθεί:

- I. Δίκτυο Χειμερινών Δημοτικών Κινηματογράφων (Διδυμότειχο, Γρεβενά, Έδεσσα, Κόνιτσα, Άγιος Ιωάννης Ρέντης, Αίγιο, Άγιος Νικόλαος Κρήτης, Δραπετσώνα, Καρπενήσι, Ζάκυνθος, Φύλιατρα, Κορυδαλλός, Καλαμάτα, Πρέβεζα),
- II. Δίκτυο Θερινών Δημοτικών Κινηματογράφων (Αγία Βαρβάρα, Ασπρόπυργος, Ηλιούπολη, Τλίο, Καισαριανή, Κορωπί, Μοσχάτο, Περιστερί, Χαϊδάρη στην Αττική, Θήβα, Λαμία, Σπερχειάδα, Αγρίνιο, Αμπελόκηποι, Νεάπολη και Συκιές στην Θεσσαλονίκη, Κατερίνη, Σέρρες, Αλεξανδρούπολη, Σουφλί, Χίος, Χανιά).
- III. Δίκτυο Εικαστικών Εργαστηρίων (Αλεξανδρούπολη, Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης, Γιάννενα, Κοζάνη, Αμφισσα, Αιγάλεω, Νέα Χαλκηδόνα, Αγία Παρασκευή, Χανιά, Ρέθυμνο, Χαλκίδα, Άνδρος, Κυπαρισσία).
- IV. Δίκτυο Βιβλιοθηκών (αναβάθμιση υπάρχουσών βιβλιοθηκών και δημιουργία δικτύου κινητών βιβλιοθηκών) και πιλοτικά Προγράμματα Βιβλίου (Εβρος, Αιγαίο).

Δ. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ. Με αντικειμενικά κριτήρια και πλήρη διαφάνεια το Υπουργείο ενισχύει και στηρίζει υπάρχοντες πολιτιστικούς θεσμούς που διοργανώνουν εκδηλώσεις, όταν αυτές έχουν εθνική εμβέλεια ή ιδιαιτερότητα.

Ε. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το ΥΠΠΟ κατήρτισε το θεσμικό πλαίσιο που επιτρέπει την αποκέντρωση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του (πρβλ. 1Ζ).

Στον σύγχρονο πολιτισμό με την θεσμοθετημένη ένταξη στην πολιτιστική δράση των ΟΤΑ και στην πολιτιστική κληρονομιά με την μέγιστη δυνατή αποκέντρωση

των υπηρεσιών του που επιτυγχάνεται με την δημιουργία ενιαίας υπηρεσίας Πολιτισμού κατά νομό.

5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

A. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

A. Σε επίπεδο διμερών σχέσεων:

1. Σε συναντήσεις του Ελληνα υπουργού Πολιτισμού με τους ομολόγους του από την Νέα Γιουγκοσλαβία και την Ρουμανία αποφασίσθηκε η δυναμική συνεργασία στο χώρο του πολιτισμού. Μεταξύ αυτών των αποφάσεων ήταν και η συγκρότηση κοινών επιτροπών, οι οποίες θα προτείνουν τους τρόπους ενεργοποίησης των μορφωτικών συμφωνιών, που υπάρχουν αλλά παραμένουν εδώ και χρόνια απονεκρωμένες.
2. Ελληνική αρχαιολογική αποστολή διενεργεί τις ανασκαφές στο Βουθρωτό της Αλβανίας (αρχαία Απολλωνία).
3. Ελληνική αρχαιολογική ομάδα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Καβάλας και βουλγαρική αρχαιολογική ομάδα ανασκάπτουν το ίδιο μνημείο στις δύο πλευρές της ελληνοβουλγαρικής μεθορίου.
4. Υπογράφηκε πρωτόκολλο συνεργασίας σε αρχαιολογικό επίπεδο Ελλάδος - Ρουμανίας που έχει ενεργοποιηθεί στον τομέα των ελληνορρουμανικών ανασκαφών, ανταλλαγής επιστημόνων και εξαγωγής τεχνογνωσίας. Στην δεύτερη φάση το Πρωτόκολλο προβλέπει την ίδρυση Ελληνικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου στη Ρουμανία.
5. Αρχαιολογική έκθεση <Οι Έλληνες στην Ανατολή>. Ετοιμάζεται από το ΥΠΠΟ σε συνεργασία με τα κράτη του Ευξείνου Πόντου και με ευρήματα από τις αρχαίες ελληνικές αποικίες της Μαύρης Θάλασσας. (Επεκτείνεται μέχρι την Ουκρανία με την οποία έχει υπογραφεί και έχει ήδη ενεργοποιηθεί πρωτόκολλο συνεργασίας.)

B. Σε διαβαλκανικό επίπεδο:

1. **Επιμελητήριο Βαλκανικού Κινηματογράφου.** Στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης τον Νοέμβριο του 1995 και στο Φεστιβάλ Βελιγραδίου τον Φεβρουάριο του 1996 αποφασίσθηκε η ίδρυση του Επιμελητηρίου Βαλκανικού Κινηματογράφου με έδρα την Ελλάδα, που θα έχει σκοπό του την συνεργασία και την αλληλοβοήθεια στους τομείς της πληροφόρησης, της παραγωγής και της διανομής των ταινιών στα Βαλκάνια και στον υπόλοιπο κόσμο.

Η Ελλάδα ανέλαβε να διεκπεραιώσει τις νομικές διαδικασίες ίδρυσης. Στη συντονιστική ομάδα του Επιμελητηρίου εκπροσωπούνται η Ελλάδα, η Γιουγκοσλαβία, η Ρουμανία, η Βουλγαρία, και η Τουρκία, ενώ στις συναντήσεις παρέστησαν ως παρατηρητές κινηματογραφιστές από την FYROM, την Κύπρο και την Σλοβενία. Στόχος είναι να εκπροσωπηθούν όλες οι βαλκανικές χώρες. Το πρώτο συνέδριο του Επιμελητηρίου θα γίνει στην Αθήνα στην διάρκεια του Πανοράματος Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου (27 Σεπτεμβρίου - 10 Οκτωβρίου) μαζί με κύκλο προβολών βαλκανικών ταινιών επιλεγμένων από κριτικούς της κάθε χώρας. Αντίστοιχες εκδηλώσεις θα οργανωθούν στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης τον Νοέμβριο του 1996.

2. **Βαλκανικό Δίκτυο Πόλεων.** Η Θεσσαλονίκη εντάσσεται στο ΒΔΠ, του οποίου η καταστατική ιδρυτική συνέλευση γίνεται τον Σεπτέμβριο του 1996 στην Θεσσαλονίκη, ενώ η ιδρυτική πράξη συντάσσεται από τον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας. Συμμετέχουν τα μη κυβερνητικά όργανα που

ασχολούνται με τον πολιτισμό, το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού και οι διαβαλκανικές ενώσεις πολιτών της Θεσσαλονίκης. Στόχος είναι η διοργάνωση του Βαλκανικού Forum για τον Πολιτισμό με πρώτη διοργανώτρια πόλη την Θεσσαλονίκη, το 1997 και με την συμμετοχή αντιπροσωπειών από όλες τις βαλκανικές πόλεις.

3. Το Βαλκανικό Πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης 1997.

Καταρτίστηκε το πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης 97 που προβλέπει Διαβαλκανικά Περιφερειακά Φεστιβάλ σε όλη την διάρκεια του 1997, αποστολή καλλιτεχνικών σχημάτων στις βαλκανικές πόλεις, πρόσκληση και υποδοχή δημιουργών από όλα τα Βαλκάνια, ειδικό πρόγραμμα για την Μαύρη Θάλασσα, που επεκτείνεται μέχρι την Ουκρανία, συντονισμό και χρηματοδότηση του συνεδρίου που οργανώνει το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως στον Εύξεινο (το συνέδριο αρχίζει και λήγει στην Θεσσαλονίκη) με την διοργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων στα λιμάνια του Ευξείνου Πόντου.

4. Πρόγραμμα ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ. Με αφορμή την συμπλήρωση 200 χρόνων από το θάνατο του Ρήγα Φεραίου αποφασίστηκε να ανακηρυχθεί το 1998 <Έτος Ρήγα Φεραίου> και ετοιμάζεται η διοργάνωση τριών κύκλων διαβαλκανικών εκδηλώσεων αναφερομένων :

α. Στην τιμώμενη ιστορική προσωπικότητα, στην ιστορική περίοδο του ελληνικού διαφωτισμού και της προεπαναστατικής Ελλάδας και στο όραμα του Ρήγα για την Χερσόνησο του Αίμου.

β. Στην καταγραφή, αποτύπωση και τον προβληματισμό επί της σημερινής πολιτιστικής φυσιογνωμίας των Βαλκανικών χωρών.

γ. Στην καταγραφή, αποτύπωση και προβληματισμό (μέσω συμποσίων) της σημερινής κατάστασης στα Βαλκάνια σε επίπεδο πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και γεωστρατηγικό.

5. Έδρες Νεοελληνικών Σπουδών σε όλες τις βαλκανικές πρωτεύουσες. Ήδη, λειτουργούν έδρες νεοελληνικών σπουδών που επιχορηγεί το ΥΠΠΟ σε όλες τις πρωτεύουσες των βαλκανικών χωρών ή σε πόλεις με ιδιαίτερο ελληνικό ενδιαφέρον.

Β. ΕΔΡΕΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.

Ο Υπουργείο Πολιτισμού έκανε αιχμή της πολιτικής του τις νεοελληνικές σπουδές στο εξωτερικό. Με τον πολλαπλασιασμό της οικονομικής ενίσχυσης προς τις έδρες νεοελληνικών σπουδών του εξωτερικού, με την Συνάντηση των Νεοελληνιστών που οργανώθηκε στην Αθήνα και το καλοκαίρι στους Δελφούς, με την φιλοξενία φοιτητών νεοελληνικών εδρών στην Θεσσαλονίκη για ένα μήνα και με την δημιουργία της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών επιχειρεί μια εθνική επένδυση στα ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα συμφέροντα του ελληνικού πολιτισμού.

Γ. ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Για την προβολή του ελληνικού πολιτισμού η χώρα μας διοργανώνει ή μετέχει στη διοργάνωση σπουδαίων αρχαιολογικών εκθέσεων του εξωτερικού όπως είναι οι εκθέσεις <Μακεδόνες, οι Έλληνες του Βορρά> (Ρώμη, Μπουένος Αιρες, Φλόριδα, Πόρτλαντ), <Οδυσσέας. Από τον μύθο και τη μνήμη> ((Ρώμη), <Οι Έλληνες στη Δύση> (Βενετία), <Το κουτί της Πανδώρας. Οι γυναίκες στην Κλασική Ελλάδα> (Βαλτιμόρη, Ντάλλας, Βασιλεία), <Πνεύμα και Σώμα> (Ατλάντα), <Δακτυλίδια. Πέντε πάθη στην τέχνη της γλώσσας> (Ατλάντα), <Ο Πικάσο και ο Μεσογειακός Μύθος> (Δανία, Στοκχόλμη), <Έργα τέχνης που ανακτήθηκαν από τα ευρωπαϊκά

αστυνομικά σώματα> (Φλωρεντία), <Αρχιτεκτονικά μοντέλα στην αρχαιότητα> (Βαρκελώνη), <Δελφοί - Το Μαντείο στον Ομφαλό της γής> (Καρλσρούη) κ.τ.λ. Ως εξαιρετικής σημασίας κρίνεται η συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ ΥΠΠΟ και Μητροπολιτικού Μουσείου Νέας Υόρκης για την μεγαλύτερη έκθεση με θέμα το Βυζάντιο, που έχει γίνει μέχρι τώρα. Η έκθεση αυτή θα γίνει το 1997 και θεωρείται η έκθεση της δεκαετίας για το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης. Η Ελλάδα θα κατέχει κεντρική θέση σ' αυτή την έκθεση και θα την πλαισιώσει με εκδηλώσεις για το Βυζάντιο, που οργανώνει αμέσως ή εμμέσως το ΥΠΠΟ.

Δ. ΑΤΛΑΝΤΑ. ΠΟΛΙΣΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ.

Το ΥΠΠΟ έκανε σοβαρή παρουσία στην Πολιτιστική Ολυμπιάδα που οργανώθηκε στην Ατλάντα των ΗΠΑ παράλληλα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1996 με την έκθεση Πνεύμα και Σώμα και την συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας Ελληνικής Μουσικής με τον Σταύρο Ξαρχάκο και την Αγνή Μπάλτσα.

Ε. ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ

Η ελληνική πρόταση για πρόγραμμα Υποβρύχιας Αρχαιολογίας μεταξύ των χωρών της Μεσογείου και ίδρυση Μεσογειακού Ινστιτούτου Υποβρύχιας Αρχαιολογικών Ερευνών αποτέλεσαν αποφάσεις της Ευρωμεσογειακής.

6. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Α. ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

(Δες 1Ε).

Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΚΑΣΤΡΩΝ

Είκοσι πέντε αρχαία θέατρα και ρωμαϊκά ωδεία και 50 Κάστρα απ' όλη την χώρα περιλαμβάνει το, δεκαετούς διάρκειας, πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού. Το πρόγραμμα είναι προϋπολογισμού 25 δισεκατομμυρίων δρχ. και από αυτά έχουν εξασφαλισθεί από κοινοτικούς πόρους τα 10 δισ. δρχ.

Οι μελέτες και τα έργα που γίνονται ήδη ή που θα γίνουν για τα μνημεία του προγράμματος αφορούν τόσο την αναστήλωση των μνημείων όσο και την ένταξή τους στην καθημερινή ζωή ως χώρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Η παρέμβαση του Υπουργείου Πολιτισμού σ' αυτό τον τομέα ξεκίνησε σε πιλοτικό επίπεδο, που εφαρμόζεται σε πέντε αρχαιολογικούς χώρους και τέσσερα μουσεία της υπόλοιπης χώρας.

Οι χώροι που επιλέχθηκαν είναι η Ακρόπολη, η Κνωσός, ο Μυστράς, οι Φίλιπποι, η Αρχαία Ολυμπία και τα Μουσεία είναι το Εθνικό Αρχαιολογικό, το Μουσείο Ακρόπολης, το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και το Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας.

Οι βασικές αρχές της παρέμβασης σ' αυτούς τους αρχαιολογικούς χώρους είναι:

Ι. Η βελτίωση της εμφάνισης των αρχαιολογικών χώρων.

ΙΙ. Το σταθερό, ενιαίο, επιμηκυμένο κατά την τουριστική περίοδο, ωράριο.

ΙΙΙ. Ο εκπαιδευτικός προσανατολισμός της πληροφόρησης που παρέχουν τα μουσεία και οι αρχαιολογικοί χώροι και η σωστή πληροφόρηση των επισκεπτών.

Δ. ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Στην προσπάθεια να έλθουν οι πολίτες κοντά στα μνημεία το ΥΠΠΟ προχώρησε σε συμβολικές κινήσεις που γνώρισαν πρωτοφανή επιτυχία, όπως οι βραδιές Πανσελήνου στην Ακρόπολη και έφεραν κοντά στα μνημεία χιλιάδες κόσμου.

Ε. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΛΕΜΜΕΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ. Με νομικές ενέργειες και συμφωνίες επεστράφη από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα ο μυκηναϊκός θησαυρός των

Αθηονιών. Πρόκειται για την πρώτη περίπτωση επιστροφής κλεμμένων αρχαιοτήτων στην εποχή μας. Το ΥΠΠΟ παρέλαβε πανηγυρικά τον θησαυρό με εκδηλώσεις στο Καπιτώλιο της Ουάσινγκτον και στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

7. ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Α. ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Λύθηκαν όλα τα κρίσιμα σημεία (αλλαγή ρυμοτομικού σχεδίου, όροι δόμησης κ.τ.λ.) και απομένει η συμφωνία ανάθεσης της οριστικής μελέτης μεταξύ Ιδρύματος Μελίνα Μερκούρη και Ιταλών.

Β. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, 1997.

Αρχισαν τα μεγάλα έργα, ανακοινώθηκε το πολιτιστικό πρόγραμμα, εξαλείφθηκαν οι τριβές και ολοκληρώθηκε η συμφωνία με το Αγιο ορος για την μεγάλη έκθεση κειμηλίων.

Από προβληματική επιχείρηση η Θεσσαλονίκη '97 πήρε το δρόμο της.

Γ. ΕΝΟΠΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Είναι το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό έργο της Αθήνας. Την ραχοκοκκαλιά του αποτελούν οι έξι βασικοί αρχαιολογικοί χώροι της Αθήνας (Ολυμπείο, Ακρόπολη, Φιλοπάππου, Αρχαία Αγορά, Ρωμαϊκή Αγορά, Κεραμεικός). Το ΥΠΠΟ έκανε τις αναθέσεις των μελετών. Παράλληλα προχωρεί το πρόγραμμα της αναστήλωσης πυρήνων βυζαντινών και νεωτέρων μνημείων που είναι ενταγμένα ή συνδέουν τους προς ενοποίηση αρχαιολογικούς χώρους.

Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ ΠΕΛΛΑΣ-ΒΕΡΓΙΝΑΣ - ΔΙΟΥ

Προχωρούν οι μελέτες για την ενοποίηση των τριών σπουδαιότερων αρχαιολογικών χώρων της Μακεδονίας και την ίδρυση του Κέντρου Μελετών Αρχαίας Μακεδονίας στην Πέλλα και του Κέντρου Συντήρησης Βορείου Ελλάδας στην Βεργίνα. Το πρόγραμμα αυτό λειτούργησε ως πιλότος για την ανάδειξη και άλλων σημαντικών αρχαιολογικών χώρων, αρχής γενομένης από τον αρχαιολογικό χώρο της Γιτάνης στη Θεσπρωτία, το Ιερό των Καβείρων στη Σαμοθράκη και την αρχαία Μεσσήνη.

Ε. ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Στην προσπάθειά του να σώσει τους πολύτιμους θησαυρούς του Αγίου Ορους, το ΥΠΠΟ δημιούργησε συνεργεία συντήρησης που εγκαταστάθηκαν μόνιμα στο Αγιο Ορος. Το πρόγραμμα προχωρεί στην συστηματική συντήρηση των αγιορείτικων κειμηλίων.

ΣΤ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ <ΑΙΓΑΙΟ>

Καταρτίσθηκε πρόγραμμα για το ΑΙΓΑΙΟ που αποσκοπεί στην αναβίωση των παραδοσιακών οικονομιών των νησιών με παράλληλη ανάδειξη - αποκατάσταση του ιστορικού και φυσικού περιβάλλοντος, μέσα στο οποίο αναπτύχθηκαν.

8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΙΝΑ

Με το πρόγραμμα <ΜΕΛΙΝΑ: Εκπαίδευση και Πολιτισμός> του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας οι Τέχνες βοηθούν την εκπαιδευτική διαδικασία να αποκτήσει πληρότητα, ζωντάνια, αμεσότητα και κυρίως να γίνει ευχάριστη και ελκυστική για τα παιδιά.

Τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού προχώρησαν το 1995 στην πρώτη πειραματική εφαρμογή του προγράμματος <ΜΕΛΙΝΑ> σε 46 σχολεία της επικράτειας και το 1996 το επέκτειναν σε ένα σχολείο σε κάθε νομό βάζοντας την Τοπική Αυτοδιοίκηση στο παιχνίδι καλώντας την να υιοθετήσει από ένα σχολείο σε κάθε δήμο.

ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Στην συνείδηση όλου του κόσμου η Ελλάδα είναι έννοια ταυτόσημη με τον Πολιτισμό. Εξ αιτίας του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού. Αλλά και χάρη σε ορισμένους μεμονωμένους πνευματικούς δημιουργούς με διεθνή ακτινοβολία, που σήκωσαν ή σηκώνουν στους ώμους τους την εκπροσώπηση του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού σ'όλο τον κόσμο.

Οι πρόγονοί μας μας έμαθαν τον όρο πολιτικός πολιτισμός, με την ευρεία του έννοια. Τον έκαναν τρόπο ζωής, κώδικα συμπεριφοράς, δημιουργίας, θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίο στηρίχθηκε όλο το οικοδόμημα της κοινωνίας, της λειτουργίας των θεσμών τους, της πόλης τους, της οικονομίας τους. Ήταν το βασικό στοιχείο της καθημερινότητάς τους, το βασικό κύτταρο στη λειτουργία της Πολιτείας.

Η Ελλάδα αναγκασμένη να επιβιώσει στον σύγχρονο κόσμο έχασε τις ισορροπίες της. Εβαλε στην άκρη αρχές που είναι συνυφασμένες με την ιδιοσυγκρασία των Ελλήνων. Αλλά δεν τις ξέχασε ούτε τις έχασε. Η πολιτιστική μας κληρονομιά, που δεν είναι μόνο τα μνημεία αλλά τα φιλοσοφικά κείμενα, τα ομηρικά έπη, οι επιστημονικές κατακτήσεις των αρχαίων Ελλήνων, μας τις θυμίζουν. Είναι τα μηνύματα που εκπέμπει αυτή η κληρονομιά που δεν μας αφήνουν να τις ξεχάσουμε.

Παρ'όλα αυτά το σημερινό αποτέλεσμα είναι ότι ο πολιτισμός αποτελεί το μεγαλύτερο θύμα των ελλειμμάτων της ελληνικής κοινωνίας και της πολιτικής ζωής των τελευταίων δεκαετιών. Το έλλειμμα της Δημοκρατίας, των θεσμών, των αξιών, της οικονομίας έχει άμεση σχέση με την απουσία πολιτισμού, αισθητικής, παιδείας και αγωγής. Έχει άμεση σχέση με την απουσία του Πολιτισμού.

Οι πολιτικές δυνάμεις οφείλουν να συνειδητοποιήσουν αυτή την απουσία και έχουν υποχρέωση απέναντι σε ένα ιστορικό λαό να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την κάλυψη του κενού. Ιδιαίτερα σ'αυτή τη φάση, που ανοίγεται ένας νέος ιστορικός κύκλος, με τη γνώση ότι η Ιστορία δεν είναι παρά η επανάληψη των ίδιων γεγονότων, πρέπει να αντιληφθούμε ότι η επιβίωση του Ελληνισμού περνάει μέσα από τον Πολιτισμό. Γι'αυτό ο Πολιτισμός πρέπει να διεισδύσει παντού, πρέπει να γίνει από τα πρωταγωνιστικά και καθοριστικά στοιχεία αυτού του νέου κύκλου. Ο Πολιτισμός μπορεί να είναι το κλειδί για να ανοίξει η Ελλάδα την πόρτα των Βαλκανίων. Ο Πολιτισμός μπορεί να είναι ο τομέας που μπορεί να πρωταγωνιστήσει η χώρα μας στη Μεσόγειο. Όπως είναι ο μόνος χώρος, μαζί με αυτόν της Εμπορικής Ναυτιλίας, που ο λόγος της έχει βαρύνουσα για την Ευρώπη.

Και το παράδειγμα καλούνται να δώσουν οι πολιτικές δυνάμεις, εισάγοντας ένα νέο πολιτισμό στην πολιτική, αυτόν που καλούμε πολιτικό πολιτισμό με την στενή έννοια του όρου, καθιστώντας τον Πολιτισμό το υπόβαθρο που θα καθορίζει την πολιτική ζωή και την πολιτική στάση.

Αυτή είναι η πρόκληση, στην οποία πρέπει και μπορεί να ανταποκριθεί το ΠΑΣΟΚ. Είναι ο πολιτικός φορέας που μπορεί να εκφράσει αυτή την ανάγκη και να ανοίξει με τις θέσεις του και με την πρακτική του ένα νέο δρόμο.

Και ως πρώτο βήμα πρέπει να αγκαλιάσει τον μεγάλο του σύμμαχο σ'αυτή την εκστρατεία, τον κόσμο του Πολιτισμού, ο οποίος έχει γυρίσει τις πλάτες του στην Πολιτική, όπως όλες οι ευαίσθητες ομάδες της κοινωνίας (νεολαία κ.τ.λ.). Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να αγγίξει τις ευαισθησίες των ανθρώπων

του Πολιτισμού, να τους πείσει για τις καλές του προθέσεις, να δώσει αξιόπιστα δείγματα γραφής, να προχωρήσει δυναμικά στην δημιουργία ενός νέου πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Το δεύτερο βήμα είναι ότι ο Πολιτισμός πρέπει να αντιμετωπισθεί μέσα από ένα τελειώς διαφορετικό πρίσμα: ως ένα σημαντικό οικονομικό μέγεθος, ως πόλος συσπείρωσης του Ελληνισμού, ως ασπίδα αλλά και πολιορκητικός κριός σε μια δύσκολη εθνική συγκυρία. Πρέπει ο Πολιτισμός να αντιμετωπισθεί ως εθνική επένδυση, που συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη της χώρας.

Το τρίτο βήμα είναι η αναγωγή του Πολιτισμού σε αξία καθημερινής προτεραιότητας για τον πολίτη.

ΑΞΟΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ο ρόλος του Κράτους απέναντι στον Πολιτισμό

A. στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει να είναι καθοριστικός.

B. στον τομέα του σύγχρονου πολιτισμού διακριτικός, χαλαρός, υποβοηθητικός της δημιουργίας, απελευθερωτικός των δυνάμεων της πολιτιστικής έκφρασης.

Και στις δύο περιπτώσεις η παρέμβαση του Κράτους είναι καθοριστική σε ένα σημείο: πρέπει ο Πολιτισμός μας να συναντήσει την εποχή του χωρίς να ξεχάσει το παρελθόν του.

A. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Το Κράτος οφείλει να αναλάβει την ουσιαστική προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, την ένταξή της μέσα στην καθημερινή ζωή του σύγχρονου Έλληνα, την διαμόρφωση ενός νέου κλίματος συμφιλώσης της πολιτιστικής κληρονομιάς με τους πολίτες, την αποκατάσταση της εικόνας των εργατών της πολιτιστικής κληρονομιάς (αρχαιολόγων, αρχιτεκτόνων, συντηρητών κ.τ.λ.) στην κοινή γνώμη, την ευρύτερη προβολή της ίδιας της πολιτιστικής κληρονομιάς και των αξιών της στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

Ι. ΜΕΤΡΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου και εφαρμογή του νέου νόμου για την πολιτιστική κληρονομιά που έχει ετοιμάσει η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

2. Αύξηση των πόρων στηριζόμενοι στο θεώρημα ότι ο Πολιτισμός είναι επένδυση. Βασική επιδίωξη σ' αυτό τον τομέα είναι:

2α. Ο πολιτιστικός τουρισμός, που ελκύει υψηλού επιπέδου τουρισμό

2β. Η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των πνευματικών δικαιωμάτων του Κράτους στην πολιτιστική κληρονομιά. Η Ελλάδα, μαζί με την Ιταλία, διαχειρίζονται το 30% των δικαιωμάτων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Το Κράτος έχει το μονοπώλιο αυτών των δικαιωμάτων, τα οποία, με την αλματώδη εξέλιξη των νέων τεχνολογιών και τον προσανατολισμό τους στον Πολιτισμό, καθίστανται χρυσοφόρος φλέβα για τη χώρα.

3. Η ένταξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στην καθημερινή ζωή μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα και τα σχολεία.

4. Η σύνδεση της πολιτιστικής κληρονομιάς με τον απλό πολίτη. Αυτό κατ' αρχήν ξεκινάει από την σωστή εκλαϊκευση των επιστημονικών πληροφοριών για την πολιτιστική κληρονομιά με τον εκπαιδευτικό προσανατολισμό των Μουσείων και των Αρχαιολογικών χώρων, οδηγεί στην

συνειδητοποίηση και στην ευαισθητοποίηση και καταλήγει στην ταύτιση των συμφερόντων τους.

5. Η αποκέντρωση και αναδιάρθρωση των αποκεντρωμένων υπηρεσιών του ΥΠΠΟ ώστε οι αρχαιολόγοι, οι αρχιτέκτονες, οι αναστηλωτές, οι συντηρητές να βρίσκονται δίπλα στα μνημεία αλλά και δίπλα στον πολίτη που δεν θα πελαγοδρομεί ανάμεσα σε διαφορετικές πόλεις και διαφορετικές υπηρεσίες να βρει λύση του προβλήματός του.

6. Η προβολή του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό.

II. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

1. Νομοσχέδιο για την πολιτιστική κληρονομιά. Ολοκλήρωση των διαδικασιών διαλόγου και κατάθεση του νομοσχεδίου για την πολιτιστική κληρονομιά, που έχει έτοιμο η Κυβέρνηση και το οποίο θα αντικαταστήσει τον αρχαιολογικό νόμο του 1932. Το πλαίσιο αυτό καλύπτει όλες τις περιόδους πολιτιστικής δημιουργίας από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι τον 20ό αιώνα και προστατεύει ενεργητικά (υποχρεώσεις του Κράτους) και παθητικά (υποχρεώσεις του πολίτη) το μεγάλο περιουσιακό στοιχείο του ελληνικού λαού: τον πολιτισμό του.

2. Πρόγραμμα <Αρχαία Θέατρα και Κάστρα>

Είκοσι πέντα αρχαία θέατρα και 50 Κάστρα αναστηλώνονται και γίνονται μελέτες επανάχρησής τους και αξιοποίησής τους στο πλαίσιο του πολιτιστικού τουρισμού.

3. Πρόγραμμα <Ανάδειξη - Προστασία Αρχαιολογικών χώρων>

Γενίκευση της παρέμβασης του Υπουργείου Πολιτισμού, το οποίο ξεκίνησε το πρόγραμμα σε πιλοτικό επίπεδο σε πέντε αρχαιολογικούς χώρους και τέσσερα μουσεία της χώρας.

4. Ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας.

Επιτάχυνση εργασιών και ολοκλήρωση του μεγαλύτερου περιβαλλοντικού έργου της Αθήνας, του οποίου την ραχοκοκκαλιά του αποτελούν οι έξι βασικοί αρχαιολογικοί χώροι της Αθήνας.

5. Πρόγραμμα ανάδειξης αρχαιολογικού τριγώνου Πέλλας - Βεργίνας - Δίου.

Ολοκλήρωση του μεγαλύτερου αρχαιολογικού προγράμματος, ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου Μελέτης της Αρχαίας Μακεδονίας στην Πέλλα και Κέντρου Συντήρησης Βορείου Ελλάδας στην Βεργίνα. Το πρόγραμμα αυτό λειτουργεί ως πιλότος κατ'αρχήν για τα προγράμματα ανάδειξης σε αρχαιολογικά πάρκα των αρχαιολογικών χώρων της Γιτάνης στην Θεσπρωτία, του Ιερού των Καβείρων στη Σαμοθράκη και της αρχαίας Μεσσήνης. Στην συνέχεια θα επεκταθεί σ'όλη την Ελλάδα.

6. Συντήρηση κειμηλίων Αγίου Ορους. Συνεχής συντήρηση των θησαυρών του Αγίου Ορους.

7. Μουσείο Ακρόπολης. Κατασκευή του νέου Μουσείου της Ακρόπολης και επίσημη αίτηση για την επιστροφή των Μρμάρων του Παρθενώνα.

8. Πρόγραμμα <ΑΙΓΑΙΟ>

Υλοποίηση του προγράμματος ΑΙΓΑΙΟ που αποσκοπεί στην αναβίωση των παραδοσιακών οικονομιών των νησιών μέσα στο αναστηλωμένο ιστορικό περιβάλλον που αναπτύχθηκαν.

9. Κέντρο Νέων Τεχνολογιών για τον Πολιτισμό (ΚΝΕΤΕΠΟ Α.Ε.)

Δημιουργία και πλήρης ανάπτυξη της Ανώνυμης Εταιρείας που θα αναλάβει την διαχείριση του κόμβου ΟΔΥΣΣΕΥΣ του ΥΠΠΟ στο INTERNET, την παραγωγή πολυμέσων για θέματα της πολιτιστικής κληρονομιάς, την δημιουργία του ηλεκτρονικού πολιτιστικού δικτύου σ' όλα τα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας (θα εξυπηρετεί και τις διοικητικές

ανάγκες), την οργάνωση των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων σε Αρχείο Μνημείων, την προβολή του ελληνικού πολιτισμού στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, την επαφή με την ομογένεια.

10. Οργανισμός του Υπουργείου Πολιτισμού. Ολοκλήρωση και θεσμοθέτηση νέου Οργανισμού που θα εκσυγχρονίζει το ΥΠΠΟ και θα υλοποιεί την πολιτική της αποκέντρωσης. Επιτυγχάνεται με την δημιουργία ενιαίας υπηρεσίας σε κάθε νομό της χώρας, δηλαδή την ίδρυση 52 Υπηρεσιών Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΥΠΟΚ), υπαγομένων απευθείας στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού.

Κάθε ΥΠΟΚ θα έχει Τμήμα Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Τμήμα Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Τμήμα Νεωτέρων Μνημείων, Τμήμα Αναστήλωσης, Τμήμα Συντήρησης κ.τ.λ. με πλήρεις αρμοδιότητες στον τομέα του. Επικεφαλής, δηλαδή προϊστάμενος σε κάθε ΥΠΟΚ, θα είναι ο αρχαιότερος από το επιστημονικό προσωπικό και θα έχει διοικητικές αρμοδιότητες. Κάθε ΥΠΟΚ θα έχει ενιαία διοικητική και οικονομική υπηρεσία και θα στεγάζεται σε ένα κτίριο.

Η νέα διάρθρωση των αποκεντρωμένων υπηρεσιών του ΥΠΠΟ βρίσκεται σε απόλυτη αρμονία με την φιλοσοφία του προσχεδίου νόμου για την πολιτιστική κληρονομιά, που έχει έτοιμο το Υπουργείο Πολιτισμού.

11. Εκθέσεις για το εξωτερικό

Για την προβολή του ελληνικού πολιτισμού διοργάνωση εκθέσεων και εκδηλώσεων στο εξωτερικό.

Αξιοποίηση της μεγάλης έκθεσης για το Βυζάντιο που διοργανώνει με την ελληνική συνεργασία το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης και διοργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων στις ΗΠΑ.

Διοργάνωση της έκθεσης <Οι Έλληνες στην Ανατολή>, σε συνεργασία με τα κράτη του Ευξείνου Πόντου και με ευρήματα από τις αρχαίες ελληνικές αποικίες της Μαύρης Θάλασσας.

12. Ίδρυση ελληνικών αρχαιολογικών Ινστιτούτων κατ'αρχήν στις περιοχές αμέσου ελληνικού ενδιαφέροντος (Κύπρος, Αίγυπτος, Τουρκία, Βαλκάνια, Ιταλία).

13. Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινού Πολιτισμού. Υπό την αιγίδα της Ουνέσκο ιδρύεται στην Θεσσαλονίκη Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινού Πολιτισμού, με έδρα το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, προσανατολισμένο προς τις περιοχές επέκτασης και επιρροής του Βυζαντίου και κυρίως προς τα Βαλκάνια.

14. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Αρχαιολογίας. Η Ελλάδα με πρωτοβουλία της και αξιοποιώντας την εμπειρία της ενώνει τις 14 ξένες αρχαιολογικές σχολές που υπάρχουν στην Ελλάδα, σε κοινά αρχαιολογικά προγράμματα δημιουργώντας ένα Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Αρχαιολογίας, το οποίο στη συνέχεια, θα αναβαθμισθεί σε θεσμοθετημένο ευρωπαϊκό οργανισμό.

Β.ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Στον τομέα αυτό ο ρόλος του Κράτους πρέπει να είναι εξαιρετικά χαλαρός και διακριτικός. Το Κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει στην ίδια την πολιτιστική δημιουργία, γιατί της περιορίζει την ελευθερία κινήσεων. Οφείλει, όμως, να την υποβοηθά με την δημιουργία των συνθηκών, των θεσμών και των μηχανισμών που επιτρέπουν από την μια μεριά στην πολιτιστική δημιουργία να ανθίσει και από την άλλη δημιουργούν την διαλεκτική της σχέση με τον πολίτη.

I. ΜΕΤΡΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ο Πολιτισμός είναι παντού και πρέπει να πάει παντού. Και ο εθνικός ρόλος του Υπουργείου Πολιτισμού αναδεικνύεται με τα εξής μέτρα:

1. Αποκέντρωση - πλουραλισμός. Πρέπει να ενθαρρυνθούν, να προσελκυσθούν και να εκφρασθούν όλοι όσοι εμπλέκονται στην πολιτιστική παραγωγή και δημιουργία: η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι πνευματικοί δημιουργοί, το ερασιτεχνικό κίνημα, οι καλλιτέχνες, οι πολίτες. Τελικός στόχος είναι η δραστηριοποίηση όλων και κυρίως η δυναμική συμμετοχή του πολίτη στην παραγωγή του Πολιτισμού. Με την μετατροπή της τοπικής κοινωνίας και του πολίτη σε ισότιμο εταίρο, σε συμμετοχο και συμπαραγωγό της πολιτιστικής πράξης διασφαλίζεται η πολυμορφία και ο πλουραλισμός
2. Διαφάνεια. Η συμμετοχή όλων όσοι εμπλέκονται, πρέπει να γίνει με διαφανή και θεσμικό τρόπο.
3. Ο Πολιτισμός είναι επένδυση. Η Μελίνα Μερκούρη έλεγε ότι <Ο Πολιτισμός είναι η βαρειά μας βιομηχανία>. Το Κράτος πρέπει να ασχοληθεί σοβαρά με την πτυχή αυτή του Πολιτισμού, που είναι δεδομένη, και να προχωρήσει στην ανάδειξη της αναπτυξιακής διάστασής του.
4. Παιδεία. Ο Πολιτισμός γίνεται στοιχείο της διαμόρφωσης του μελλοντικού πολίτη, όταν περνάει από την βασική του εκπαίδευση με τρόπο εύληπτο και ευχάριστο. Και το Κράτος πρέπει να προετοιμάσει από τώρα την Ελλάδα του μέλλοντος.
5. Εθνικές πολιτικές κατά τομέα τέχνης. Η διατύπωση εθνικής πολιτικής σ' ένα τομέα τέχνης μέσω Επιτροπών όπου εκπροσωπούνται όλοι όσοι έχουν λόγο γι' αυτήν, γεννά προγράμματα και μέτρα μακρόπνοα, ιεραρχημένα στις προτεραιότητές τους, που εκφράζουν όλες τις τάσεις και κυρίως βιώσιμα στο μέλλον καθώς εξασφαλίζουν την εθνική συνεννόηση.
6. Μειονότητες. Ο Πολιτισμός δεν αναγνωρίζει κανενός είδους σύνορα. Και είναι τόσο πιο πλούσιος, όσο περισσότερες είναι οι ιδιαιτερότητες και τα διαφορετικά στοιχεία που συγκερνά. Γι' αυτό είναι το καλύτερο μέσο για να προσεγγίσουμε και να συνεργαστούμε με τις μειονότητες που υπάρχουν στη χώρα μας, να αναδείξουμε τα ιδιαίτερα πολιτιστικά στοιχεία της ταυτότητάς τους, να αναζητήσουμε τα πολιτιστικά σημεία που μας ενώνουν.
7. Εξωτερική πολιτική. Ο σύγχρονος ελληνικός πολιτισμός πρέπει να σπάσει τα σύνορα, να αποδείξει μέσα από τις διαστάσεις του ότι αποτελεί συνέχεια του αρχαίου. Αλλωστε, όταν μία χώρα έχει την λογοτεχνική, την εικαστική, την μουσική δημιουργία της Ελλάδας δικαιούται την θέση που της αξίζει στον σύγχρονο οικουμενικό πολιτισμό.

II. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

1. Αποκέντρωση - Πλουραλισμός

Η αποκέντρωση στον τομέα του σύγχρονου πολιτισμού εξασφαλίζεται με την προώθηση ισχυρού νομοθετικού πλαισίου, που αφ' ενός στηρίζεται σε νέες νομοθετικές ρυθμίσεις αφ' ετέρου εκμεταλλεύεται υπάρχουσες, τις οποίες εκσυγχρονίζει και συνδέει θεσμικά με τον πολιτισμό. Το θεσμικό αυτό πλαίσιο έχει ετοιμασθεί και είναι:

- Η διεύθυνση των προγραμματικών συμβάσεων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση ώστε να καλυφθούν με θεσμούς όλες οι πόλεις της χώρας και να δημιουργηθεί η μεγαλύτερη δυνατή αποκέντρωση της πολιτιστικής δράσης.

- Η δυνατότητα καθιέρωσης ανταποδοτικού πολιτιστικού τέλους από την Αυτοδιοίκηση για την υποστήριξη του νέου ρόλου της στην πολιτιστική παραγωγή και δημιουργία.
- Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων. Πρόκειται για το μεγαλύτερο πρόγραμμα που έχει γίνει στη χώρα μας για την πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειας σε σύμπραξη του ΥΠΠΟ με την Τοπική Αυτοδιοίκηση για την δημιουργία θεσμών βιώσιμων και με διεθνή εμβέλεια. Μέχρι στιγμής στο πλαίσιο του Δικτύου έχουν υπογραφεί συμβάσεις με δέκα πέντε πόλεις της περιφέρειας για την δημιουργία θεσμών. Η δημιουργία θεσμών υποστηρίζεται από σημαντικά έργα υποδομής που γίνονται σε όλη την Ελλάδα. Στόχος του ΥΠΠΟ ήταν μέχρι τον Οκτώβριο του 1997 να υπάρχει ένας τουλάχιστον πολιτιστικός θεσμός σε κάθε νομό.
- Δίκτυα. Παράλληλα, δημιουργούνται δίκτυα σε όλη την Ελλάδα που ενώνουν διάφορες πόλεις κατά τομέα πολιτιστικής δράσης. Μέχρι στιγμής έχουν δημιουργηθεί Δίκτυο Χειμερινών Δημοτικών Κινηματογράφων, Δίκτυο Θερινών Δημοτικών Κινηματογράφων, Δίκτυο Εικαστικών Εργαστηρίων, Δίκτυο Βιβλιοθηκών (αναβάθμιση υπαρχουσών βιβλιοθηκών και δημιουργία δικτύου κινητών βιβλιοθηκών) και πιλοτικά Προγράμματα Βιβλίου (Εβρος, Αιγαίο). Τα Δίκτυα πρέπει να επεκταθούν και στους υπόλοιπους τομείς τέχνης και σε όλο και περισσότερες πόλεις.

2. Διαφάνεια

- Η θεσμοθέτηση των δράσεων του ΥΠΠΟ και η διατήρηση του στρατηγικού και επιτελικού ρόλου είναι το πρώτο βήμα για την εξασφάλιση της πλήρους διαφάνειας.
- Πολιτιστικό Δελτίο. Η πλήρης διαφάνεια των επιχορηγήσεων εξασφαλίζεται από την επιλογή των προς επιχορήγηση εκδηλώσεων μέσω του Πολιτιστικού Δελτίου που εγγύεται την, με αντικειμενικά κριτήρια και πλήρη διαφάνεια, ενίσχυση και στήριξη υπαρχόντων θεσμών εθνικής κλίμακας ή θεσμών που έχουν ιδιαιτερότητα.

3. Ο Πολιτισμός είναι επένδυση

- Η δραστική ενίσχυση των επενδυτικών πόρων της Πολιτείας για τον Πολιτισμό, με την ένταξή του στον αναπτυξιακό νόμο και στα επενδυτικά κίνητρα δίνει ώθηση στον Πολιτισμό. Ετσι, τα έργα υποδομής του Πολιτισμού δεν θα προχωρούν μόνο με κεφάλαια του ΥΠΠΟ, αλλά χάρη στον αναπτυξιακό νόμο, θα εξασφαλίζονται από τους επενδυτικούς πόρους του Κράτους.
- Επιδίωξη της πολιτικής μας είναι σε οποιαδήποτε πολιτιστική δράση να υπάρχει συμμετοχή χορηγών.

4. Πρόγραμμα <ΜΕΛΙΝΑ> .

Με το πρόγραμμα <ΜΕΛΙΝΑ: Εκπαίδευση και Πολιτισμός> του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας οι Τέχνες βοηθούν την εκπαιδευτική διαδικασία να αποκτήσει πληρότητα, ζωντάνια, αμεσότητα και κυρίως να γίνει ευχάριστη και ελκυστική για τα παιδιά. Κατά την τετραετία 1996 - 2.000 το πρόγραμμα θα επεκταθεί σε όλα τα σχολεία της χώρας.

5. Εθνική Πολιτική κατά τομέα Τέχνης.

Στον τομέα του Βιβλίου και της Φωτογραφίας υπάρχουν ήδη οι πρώτοι καρποί αυτής της πολιτικής.

Μέσα στο 1996 πρέπει να ολοκληρωθεί η διατύπωση εθνικών πολιτικών για τα Εικαστικά, το Θέατρο, τον Κινηματογράφο, τη Μουσική Παιδεία και τον Χορό. Από τις Επιτροπές θα προκύψουν νομοθετικές ρυθμίσεις που θα εκσυγχρονίσουν το θεσμικό πλαίσιο για τον χώρο των τεχνών καθώς και

σημαντικά έργα υποδομής στο χώρο του λεκανοπεδίου της Αθήνας, στο πλαίσιο του προγράμματος <Αθήνα - Πειραιάς>, το οποίο περιλαμβάνει:

- Την μετατροπή του Δημοτικού Θεάτρου του Πειραιά, ενός από τα ωραιότερα νεοκλασικά κτίρια του λεκανοπεδίου, σε λυρικό θέατρο.
- Την ίδρυση Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, ανεξάρτητου από το Μουσείο του Ιδρύματος Β. και Ε. Γουλανδρή, που θα δημιουργηθεί σε θέση επιλεγμένη από ειδική Επιτροπή.
- Εθνικό Ωδείο. Επανασχεδιασμός και ανακατασκευή του χώρου συναυλιών, εκθέσεων και εκδηλώσεων προκειμένου να εξυπηρετεί σύγχρονες ανάγκες.
- Εθνικό Θέατρο. Επέκταση και εκσυγχρονισμός του νεοκλασικού κτιρίου της Αγίου Κωνσταντίνου ώστε να εξυπηρετεί τις ανάγκες της πρώτης κρατικής σκηνής.
- Παλλάς. Επισκευή και ανακαίνιση της κεντρικής αίθουσας και των βοηθητικών χώρων με κύρια χρήση τις κινηματογραφικές προβολές και τις συναυλίες.
- στ. Εθνική Πινακοθήκη. Επέκταση των εκθεσιακών, βοηθητικών και αποθηκευτικών χώρων.

Παράλληλα πρέπει να προχωρήσει η θεσμοθέτηση των πρώτων, άμεσων, μέτρων πολιτικής που προκύπτουν από τις εθνικές πολιτικές κατά τομέα τέχνης (π. χ. μετατροπή του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης σε ν.π.ι.δ., μεταβολή των προγραμματικών συμβάσεων με τα ΔΗΠΕΘΕ, μεταβολή του τρόπου επιχορήγησης του ελεύθερου θεάτρου κ.τ.λ.).

6. Ειδικές πολιτισμικές ομάδες

- Διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εργαστηρίων τεχνών.
- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και δημιουργία θεσμών με ανάδειξη εθνικών και τοπικών χαρακτηριστικών.
- Σύσταση ειδικών βιβλιοθηκών.

7. Εξωτερική πολιτική.

- 7α. Προβολή του ελληνικού Πολιτισμού.

Ο σύγχρονος ελληνικός πολιτισμός πρέπει να σπάσει τα σύνορά του. Με την διοργάνωση στο εξωτερικό εκθέσεων κινηματογραφικών αφιερωμάτων, εβδομάδων ελληνικού πολιτισμού, μουσικών εκδηλώσεων, την δραστική αξιοποίηση των διεθνών πολιτιστικών διοργανώσεων αλλά και όλων των ελληνικών πρωτοβουλιών, την ενεργοποίηση των πολιτιστικών ανταλλαγών, τη συνεργασία με μεγάλες βιβλιοθήκες του εξωτερικού, την μεγιστοποίηση των κινήτρων για τις μεταφράσεις έργων της ελληνικής λογοτεχνίας σε ξένες γλώσσες και τέλος, την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων προβολής που εξασφαλίζει το ηλεκτρονικό δίκτυο INTERNET.

- 7β. Εδρες Νεοελληνικών Σπουδών.

Αυτή την στιγμή το Υπουργείο Πολιτισμού ενισχύει 104 έδρες νεοελληνικών σπουδών σε 20 χώρες της Ευρώπης, 28 στις ΗΠΑ, 4 στον Καναδά και 10 στην Αυστραλία, ενώ με την προτροπή του δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών, που συντονίζει την δράση των εδρών νεοελληνικών σπουδών στην γηραιά ήπειρο από τον Ατλαντικό μέχρι τα Ουράλια. Πρέπει να ενισχυθεί η λειτουργία των υπαρχουσών εδρών, να δοθούν κίνητρα για δημιουργία νέων και κυρίως, να μετατραπούν σε ευρύτερα πολιτιστικά κέντρα του Ελληνικού Πολιτισμού στις χώρες που εδρεύουν.

- 7γ. Βαλκάνια.

Επιθετική πολιτιστική πολιτική στα Βαλκάνια με την εφαρμογή

ολοκληρωμένου προγράμματος που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων Επιμελητήριο Βαλκανικού Κινηματογράφου, Βαλκανικό Δίκτυο Πόλεων, Βαλκανική ενότητα στο Πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης 1997, υλοποίηση του προγράμματος ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ, με αφορμή την συμπλήρωση 200 χρόνων από το θάνατο του Ρήγα Φεραίου, ενεργοποίηση των μορφωτικών συμφωνιών κ.τ.λ. Με επίκεντρο την Θεσσαλονίκη και στόχο την ανάδειξη της μοναδικότητάς της, που είναι η ιστορική της πολυεθνικότητα, προβλέπεται η δημιουργία Ανθρωπολογικού Μουσείου των Βαλκανίων στην Θεσσαλονίκη (με σύγχρονη απροκατάληπτη αντίληψη θα καλύπτει την ανθρωπογεωγραφία, τους πολιτισμούς και τις ιστορικές επικοινωνίες των βαλκανικών λαών), Ινστιτούτου Διδασκαλίας των Βαλκανικών Γλωσσών (Επιστημονικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με αντικείμενο την διδασκαλία και την έρευνα των βαλκανικών γλωσσών), η θεσμοθέτηση Πολιτιστικής Πρωτεύουσας των Βαλκανίων (θεσμός κατά το πρότυπο της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης, που κάθε χρόνο θα γίνεται σε διαφορετική χώρα των Βαλκανίων και θα συγκεντρώνει όλη την σύγχρονη βαλκανική καλλιτεχνική δημιουργία), Βαλκανικών Δικτύων ή Επιμελητηρίων κατά τομείς τέχνης. (Βαλκανικό Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών ή Βαλκανικό Επιμελητήριο Λογοτεχνίας ή Βαλκανικό Επιμελητήριο Χορού ή Βαλκανικό Επιμελητήριο Θεάτρου κ.τ.λ.).

- 7δ. Συνεργασία με τρίτες χώρες.
Πολιτιστικά προγράμματα με χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και ενίσχυση των παραδοσιακών δεσμών με υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας σε εξειδικευμένο αντικείμενο.
Μέσω της Ευρωμεσογειακής η Ελλάδα θα προωθήσει και θα υποστηρίξει την πρότασή της για την δημιουργία Πολιτιστικών Διαδρομών και Εργαστηρίων Τέχνης με την συνεργασία όλων των χωρών της Μεσογείου. Κοινά προγράμματα με τις χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 7ε. Απόδημος Ελληνισμός.
Είναι ένα ζωτικό κεφάλαιο που πρέπει να αξιοποιηθεί όχι μόνο για τα εθνικά θέματα αλλά να λειτουργήσει ως αιχμή του δόρατος στην προβολή του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού. Ταυτόχρονα πρέπει να αναδειχθούν οι πολιτιστικές δυνάμεις του απόδημου ελληνισμού στ χώρο που ζεί και δραστηριοποιείται και να αναπτυχθεί ένας γόνιμος διάλογος με την μητρόπολη.

8. Θεσσαλονίκη, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, 1997.

Η επόμενη χρονιά ανήκει πολιτιστικά στην Θεσσαλονίκη. Η πόλη εμπλουτίζεται με νέους θεσμούς (Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Μουσείο Κινηματογράφου, Μουσείο Υδρευσης, Πολιτιστικό Κέντρο Δυτικής Θεσσαλονίκης, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινού Πολιτισμού), ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη 95 έργα (ανακατασκευή Βασιλικού Θεάτρου, ανοιχτό θέατρο στο Νταμάρι του Σείχ Σου, Μονή Λαζαριστών, ανακαίνιση της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών και Κινηματογράφου ΟΛΥΜΠΙΟΝ, ανακαίνιση ΥΦΑΝΕΤ κ.τ.λ.). Η αρχαία φυσιογνωμία της πόλης αναδεικνύεται (αρχαία αγορά, Επταπύργιο, βυζαντινοί ναοί κ.τ.λ.) και έχουν ετοιμασθεί περισσότερες από 200 εκδηλώσεις απλωμένες σε όλο τον χρόνο και την περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Κορυφαίο πολιτιστικό γεγονός θα είναι η έκθεση κειμηλίων του Αγίου Ορους.

Η Κυβέρνηση θα διαθέσει συνολικά περισσότερα από 80 δισεκατομμύρια δρχ. για την <Θεσσαλονίκη'97>.